

Doorontwikkeling sportpas Nieuw West

Stella Blom
Jan van Eck

Doorontwikkeling sportpas Nieuw West

Amsterdam, 1 oktober 2009

Stella Blom
Jan van Eck

Met medewerking van:
Maartje Delnoij

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding onderzoek	3
1.2	Vraagstelling	4
1.3	Definities	5
1.4	Werkwijze	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Huidig gebruik en toekomstverwachtingen Nieuw West-pas	6
2.1	Opzet en huidig gebruik van de NW-pas	6
2.2	De NW-pas als beleidsinstrument	7
2.3	Ervaringen sportbuurtwerk met NW-pas	7
2.4	Draagvlak NW-pas overige stakeholders	8
2.5	Conclusies	9
3	Benchmark (sport)passen	10
3.1	Voorbeelden	10
3.2	Vergelijking NW-pas met landelijke voorbeelden	11
4	Conclusies en aanbevelingen	14
4.1	Conclusies	14
4.2	Aanbevelingen	16
	Bijlagen	
Bijlage 1	Bronnen	20
Bijlage 2	Overzicht huidig gebruik KNW-pas	21
Bijlage 3	Formats (landelijke) voorbeelden	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Koers Nieuw West heeft DSP-groep gevraagd onderzoek te doen naar de doorontwikkeling van de Nieuw West-pas (hierna NW-pas) en de mogelijke opzet van een Nieuw West-pas-organisatie. Het initiatief tot de pas komt voort uit de actielijn Sport binnen Koers Nieuw West en is als gevolg daarvan in het leven geroepen als sportpas. Aan de pas wordt echter gerefereerd als de NW-pas, aangezien het instrument -in sommige gevallen nu al, maar in de toekomst zeker- kan worden ingezet binnen een breder vrijetijdsaanbod. In dit rapport spreken we dan ook van een NW-pas.

De huidige NW-pas valt dus vooralsnog binnen de actielijn Sport van Koers Nieuw West¹. Sport ondersteunt de kopprogramma's² van de organisatie. Deze programma's zijn gericht op verbeteren van de sociaaleconomische positie van inwoners van Amsterdam Nieuw West. De invulling van de actielijn sport sluit aan bij de hoofddoelstellingen van het Meesterplan³. Het doel van het Meesterplan is om de capaciteiten van de kinderen uit Amsterdam Nieuw West optimaal te benutten. Eén van de uitgewerkte doelstellingen binnen het plan is dat elk kind vanaf 2010 aan minimaal één (en zo mogelijk twee) naschoolse activiteiten moet kunnen deelnemen.

De NW-pas wordt op dit moment ingezet bij kinderen in de basisschoolleeftijd. Koers Nieuw West formuleert haar bedoelingen met de pas in haar stukken als volgt: "Het (sport)aanbod wordt bij voorkeur via één kanaal richting doelgroep gecommuniceerd. De NW-Pas vervult een centrale rol bij de samenwerking van sportaanbieders in Nieuw West. De NW-pas-organisatie kan het platform worden waar het (sport)aanbod wordt gebundeld, afgestemd en gemeten⁴."

Uit deze doelstelling blijkt dat de beoogde NW-pas meer is dan alleen is dan een meetinstrument, waarmee deelname aan activiteiten kan worden geregistreerd. Het gaat om een breder begrip waarbij afstemming tussen (sport)aanbieders, duidelijke communicatie naar potentiële deelnemers en een stimulerende werking minstens zo belangrijk zijn.

Eenzijds staat de NW-pas voor een fysiek kaartje, waar met gebruikmaking van de huidige technische mogelijkheden, data kunnen worden verzameld over de houder van het pasje. De pas is een registratie-instrument, om effectiviteit en bereik van het aanbod in beeld te brengen.

Noot 1 Het programma Koers Nieuw West richt zich op het verbeteren van de sociaaleconomische positie van de bewoners in Nieuw West. Het bestuur van Koers Nieuw West wordt gevormd door de stadsdelen Bos & Lommer, Osdorp, Slotervaart, Geuzenveld-Slotermeer en de centrale stad.

Noot 2 Economie, Leren & Opgroeien, Integreren, Participeren & Werkgelegenheid en Wonen & Leven

Noot 3 Wat is dat?

Noot 4 website: www.nieuwwestpas.amsterdam.nl

Anderzijds is de NW-pas synoniem voor een gezamenlijk, aantrekkelijk sportaanbod in het nieuwe stadsdeel Nieuw West. De pas biedt dan ook de houder (exclusieve) toegang tot bijvoorbeeld activiteiten, financiële voordelen en informatiebronnen.

Met andere woorden, de NW-pas heeft in deze context drie functies:

- Registreren
- Communiceren
- Stimuleren

De fusie van de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp en Slotervaart-Overtoomse Veld was weliswaar geen aanleiding voor de doorontwikkeling van de NW-pas, maar de samenvoeging van deze stadsdelen heeft vanzelfsprekend invloed op het sportaanbod en de invoering van een (nieuwe) pas. Oorspronkelijk maakte ook stadsdeel Bos en Lommer (buiten de ring) onderdeel uit van Nieuw West. In dit stadsdeel is destijds het initiatief genomen om een sportpas in te voeren om het bereik en deelname aan sportbuurtwerk beter in kaart te brengen. Hoewel Bos en Lommer (bestuurlijk) niet (meer) onder Nieuw West valt, zijn de ervaringen met de sportpas in dit stadsdeel wel meegenomen in dit onderzoek.

1.2 Vraagstelling

Dit onderzoek is erop gericht om te komen tot een voorstel om een meer centrale positie van de een Nieuw West-pas-organisatie uit te werken. Via het onderzoek worden de toekomstige plaats, organisatie en financiële kaders van de NW-pas onderzocht en omschreven. Het onderzoek gaat daarbij nader in op de bijdragen van stadsdelen en externe organisaties.

In het onderzoek staan de volgende vragen centraal:

- Wat is het verwachte bereik en effect van de NW-pas?
- Hoe verloopt de (eigen) inbreng en identiteit in de NW-pas?
- Wat is de positie en meerwaarde van de NW-pas in de Amsterdamse sport?
- Wat zijn de mogelijkheden en noodzakelijke randvoorwaarden om het aanbod van sportverenigingen en commerciële aanbieders te betrekken bij de NW-pas?
- Wat is de samenhang met overige lokale initiatieven (onder andere XXXS-pas, stadspas, jeugdsportfonds)?
- Hoe kan de NW-pas een overkoepelend orgaan vormen voor de sport in Nieuw West? Welke financiële, juridische en organisatorische consequenties heeft dit?

1.3 Definities

In dit onderzoek is 'de (sport)pasorganisatie' (ook wel: Nieuw West Pas-organisatie) als volgt geoperationaliseerd:

- Een organisatie⁵ die het sportaanbod in het nieuw te vormen stadsdeel in kaart brengt, gegevens over deelname en kenmerken van deelnemers verzamelt, de marketing en promotie op zich neemt en het aanbod beter ontsluit door informatie over dat aanbod op een aantrekkelijke website bij elkaar te brengen (een soort makelaar van het totale aanbod).
- De Nieuw West Pas-organisatie heeft drie belangrijke taken: bundelen, communiceren en meten. De organisatie organiseert zelf geen sportactiviteiten, maar zoekt zoveel mogelijk samenwerking met aanbieders van activiteiten. Zij sluiten zich aan bij de organisatie.
- De ambitie is om de NW-pas op termijn in te zetten op alle doelgroepen waarvoor de stadsdelen zelf een (sport)aanbod organiseren of laten organiseren. Vooralsnog richt de pas zich op kinderen in de basisschoolleeftijd, maar het toekomstig perspectief is breder, dus bijvoorbeeld ook ouderen en vrouwen. Daarin wordt daar waar mogelijk samengewerkt met vergelijkbare initiatieven, zoals de XXXS-pas.

1.4 Werkwijze

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, hebben wij de volgende werkwijze gehanteerd.

Allereerst is een analyse gemaakt van het gebruik, bereik en aanbod van de NW-pas op dit moment. Vervolgens zijn, via face-to-face en telefonische interviews, de bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordigers van de stadsdelen, sportbuurtwerkers die dagelijks met de pas werken en overige betrokkenen (bijvoorbeeld DMO en/of woningbouwcorporaties) bevroegd. Op basis van deze gesprekken is in beeld gebracht welke ervaringen en verwachtingen er zijn rond de (toekomstige) NW-pas.

Via benchmark-onderzoek zijn vijf andere passen en pasorganisaties in kaart gebracht. De opzet en ervaringen van deze referenties zijn meegenomen in de analyse van de NW-pas.

Het concept-eindrapport van dit onderzoek is besproken in een expertmeeting die op 17 september 2009 heeft plaatsgevonden. Bij deze meeting waren leden van het actieteam en ervaringsdeskundigen met (sport)passen aanwezig. De bevindingen en aandachtspunten uit de expertmeeting zijn verwerkt in de conclusies en aanbevelingen van dit eindrapport.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de analyse van het huidig bereik en gebruik van de NW-pas. In hoofdstuk 3 volgt de benchmark met vergelijkbare initiatieven in het land en worden ook bestaande kaarten in Amsterdam in beeld gebracht. hoofdstuk 4 sluit af met conclusies en aanbevelingen.

Noot 5 Met "organisatie" wordt bedoeld een werkwijze, niet per definitie een zelfstandige (nieuwe) organisatie. De NW-pas kan in die zin dus ook onderdeel zijn van een bestaande (gemeentelijke) organisatie.

2 Huidig gebruik en toekomstverwachtingen Nieuw West-pas

Via gesprekken met zowel beleidsmedewerkers en portefeuillehouders sport als met uitvoerende medewerkers sport(-buurtwerk) binnen de verschillende stadsdelen is inzicht verkregen in de huidige stand van zaken rond de NW-pas. Daarnaast hebben we gesproken met een aantal belanghebbende partijen (stakeholders), dit zijn woningbouwcorporatie Stadgenoot, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam en de Sportraad van Geuzenveld-Slotermeer over huidig bereik en gebruik van de NW-pas en verwachtingen ten aanzien van doorontwikkeling van de NW-pas(organisatie).

2.1 Opzet en huidig gebruik van de NW-pas

Stadsdeel Bos en Lommer startte in oktober 2008 als eerste met de ontwikkeling en implementatie van een sportpas.

Initiatiefnemer stadsdeel Bos en Lommer

Stadsdeel Bos en Lommer is de initiatiefnemer van de (sport)pas in Amsterdam Nieuw West. Aanleiding was dat de coördinator van sportbuurtwerk in beeld wilde hebben wie er tijdens de sportbuurtwerkactiviteiten over de vloer komen. Een (sport)pas met naam en pasfoto leek daartoe een goed instrument. Uitgangspunt voor het sportbuurtwerk in Bos en Lommer was, dat zij een veilige omgeving wilde creëren voor de kinderen; een plek waar ouders hun kinderen met een gerust hart naar toe konden brengen.

Voor het stadsdeel was het creëren van een registratiemogelijkheid ten behoeve van beleidsdoelstellingen was een logische aanvulling. De sportpas is voorzien van een streepjescode, die met een handzaam apparaatje wordt afgelezen. De privacy van de kinderen is gewaarborgd. De gegevens worden anoniem verwerkt.

Vanaf september 2009 start sportbuurtwerk Bos en Lommer pas echt met het registreren en monitoren, maar nu al hebben 2100 leerlingen van basisscholen in het stadsdeel sportpas.

In alle vier stadsdelen is inmiddels gestart met het uitgeven van de NW-pas. Stadsdeel Bos en Lommer verspreidt de pas via de basisscholen. Een aantal scholen heeft de contactgegevens van hun leerlingen aangeleverd, zodat snel en efficiënt voor alle leerlingen een pas kon worden aangemaakt. In de andere stadsdelen wordt de pas verspreid tijdens de sportbuurtwerkactiviteiten. Het aantal aangemaakte passen ligt daar een stuk lager. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van het huidig bereik van de pas per stadsdeel.

De stadsdelen geven aan na de zomer 2009 pas echt te kunnen starten met het registreren van pashouders bij sportbuurtwerkactiviteiten. In feite staat de pas in Amsterdam Nieuw West dus nog in de kinderschoenen. De stadsdelen hebben in de korte tijd dat de pas loopt nog weinig kennis en ervaring op kunnen doen over het gebruik en effect van de NW-pas.

De pas wordt vooral ingezet bij sportbuurtwerkactiviteiten van de vier stadsdelen. Daarnaast biedt de pas (incidenteel) kortingen op deelname aan toernooien en cursussen en bij (sport)winkels. Dit laatste gebeurt vooral om het aantrekkelijk te maken om een Nieuw West Pas in bezit te hebben en te gebruiken.

De implementatie van de pas gebeurt ofwel door de sportbuurtwerkmedewerkers van het stadsdeel ofwel door een organisatie die door het stadsdeel voor sportbuurtwerk wordt ingehuurd. De doelgroep van het sportbuurtwerk, en vooralsnog de NW-pas (op termijn wordt deze breder ingezet), zijn kinderen in de basisschoolleeftijd. Inmiddels heeft een deel van de basisschoolkinderen een pas ontvangen. In ieder stadsdeel wordt sportbuurtwerk op haar eigen manier georganiseerd en wordt ook de uitgifte van de pas anders georganiseerd.

2.2 De NW-pas als beleidsinstrument

Beleidsmedewerkers sport van de verschillende stadsdelen zien in de pas vooral meerwaarde als registratiemiddel. Zij krijgen via de pas meer zicht op het bezoek van (nu nog alleen) basisschoolleerlingen aan sportbuurtwerkactiviteiten. Daarnaast vinden zij het belangrijk dat, onder meer via de website, het aanbod beter vindbaar is en beter op elkaar afgestemd wordt. De verwachting van de beleidsmedewerkers is dit het aantal deelnemers ten goede komen.

De beoogde doelstellingen en doelgroepen van de sportpas lopen uiteen per stadsdeel, maar alle stadsdelen zien vooral voordelen in toename van kennis over deelname aan hun sportbuurtwerkactiviteiten en ontsluiten van het aanbod via een website. Op de langere termijn moet dit leiden tot een grotere deelname aan sportactiviteiten en zullen ook sportverenigingen, commerciële sportaanbieders en andere vrijetijdsorganisaties aan kunnen sluiten op de pas. Het merendeel van de respondenten is ervoor om (stadsbreed indien mogelijk) zoveel mogelijk krachten te bundelen.

2.3 Ervaringen sportbuurtwerk met NW-pas

Pluspunten van de pas voor sportbuurtwerk zijn dat de kinderen de pas enthousiast in bezit nemen en ook 'trots' zijn op hun pas. Ze horen ergens bij! Van de ouders komt weinig weerstand. Via de passen met naam en foto leren sportbuurtmedewerkers de deelnemers sneller (her)kennen bij naam, waardoor een veilige en persoonlijke sfeer ontstaat.

Sportbuurtwerkers maken de volgende kanttekeningen bij invoering van een NW-pas:

- De nieuwe werkwijze vraagt een omschakeling van sportbuurtwerkmedewerkers. De medewerkers moeten kinderen erop attenderen de pas mee te nemen, terwijl zij voorheen zonder pas konden deelnemen.
- Daarnaast moet bij elke activiteit één van de medewerkers voor een deel van de tijd vrijgemaakt worden om de passen te scannen.
- Zij zien de pas vooral als registratiemiddel, voor sportstimulering zien zij wel andere (betere) mogelijkheden.
- Bij (risico-) jongeren (vo leeftijd) kan een pas een (te) hoge drempel kan zijn voor deelname aan activiteiten. Daar is nog geen ervaring mee opgedaan in Amsterdam Nieuw West.

2.4 Draagvlak NW-pas overige stakeholders

Naast de stadsdelen participeren ook woningbouwcorporatie Stadgenoot, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam en de Sportraad van Geuzenveld-Slotermeer in de NW-pas.

DMO

DMO ziet een pas bij uitstek als een middel voor beleidsmonitoring- en evaluatie. Zij zien de pas veel minder als een sportstimuleringsmiddel. Zeker ten aanzien van het bereiken van niet-actieven rijzen twijfels bij de respondenten. De beleidsmedewerkers zijn van mening dat voor het bereiken van niet-actieven onder meer vakleerkrachten lichamelijke opvoeding een veel meer invloedrijke factor zijn. Niet-actieven aanzetten tot bewegen is een arbeidsintensieve klus, waar veel meer bij komt kijken dan alleen een pas en een website. Een (sport)pas is kortom één van de hulpmiddelen voor een positief imago van sport(buurtwerk).

Sportraad Geuzenveld-Slotermeer

De Sportraad Geuzenveld-Slotermeer staat positief tegenover een NW-pas, vooral om het aanbod beter te ontsluiten voor diverse doelgroepen. Niet om mensen te bewegen om (meer) te gaan sporten! Ook sportverenigingen zouden kunnen aanhaken bij het NW-pas initiatief. Aandachtspunt is de extra belasting die de extra werkzaamheden met zich meebrengen, mogelijk kunnen de kleinere (zwakkere) verenigingen die niet aan. Bij implementatie van de pas en het scannen van de pas moet daarom aandacht zijn voor ondersteuning van sportverenigingen.

Woningbouwcorporatie Stadgenoot

De betrokken woningbouwvereniging heeft een andere invalshoek dan de betrokkenen vanuit de stadsdelen en DMO. De woningbouwcorporatie hecht (groot) belang aan de marketingtechnische waarde van een pas. De pas kan de benutting van fysieke voorzieningen versterken. Daarin verschilt deze organisatie van hoe de gemeentelijke organisaties tegen de pas kijken. De woningbouwcorporatie vindt het van belang dat een pas aan *alle* bewoners verstrekt wordt, dus ook aan bewoners van koopwoningen en niet alleen aan doelgroepen van beleid. Zij zijn voorstander van doelgroepgerichte communicatie en een breed aanbod: onder andere bij fitnesscentra en sportverenigingen, maar liever nog een uitbreiding richting andere vrijetijdssectoren. Er moet in ieder geval voldoende prikkel zijn om een pas te gebruiken. Het moet niet alleen een monitoringinstrument zijn. Voor corporaties zien zij geen structurele rol weggelegd in de organisatie en financiering van een pas, maar de corporatie (of liever de federatie van woningbouwcorporaties) dicht zich wel een rol toe in de aanloopfase. Corporaties kunnen bijvoorbeeld hun communicatiekanalen aanwenden om de pas en het aanbod bekendheid te geven.

Houding van de stakeholders ten aanzien van een toekomstige NW-pas organisatie

De doorontwikkeling tot één organisatie biedt volgens betrokkenen kansen, zeker als het een ondernemende organisatie is, gericht op het vinden van mogelijkheden en het bij elkaar brengen van diverse partijen. De meningen lopen uiteen over wat een pas (en bijbehorende organisatie) wel of juist niet moet zijn en hoe breed je een pas zou moeten inzetten.

De respondenten benadrukken dat het in ieder geval van belang is om te voorkomen dat er bij bewoners van Amsterdam een zoveelste pas in de portemonnee komt, die niet gebruikt wordt of waarvan de mogelijkheden onduidelijk zijn.

2.5 Conclusies

Als meerwaarde van de pas zien betrokkenen vanuit de lokale overheid de pas als middel om het (sport)aanbod te bundelen (via een website) en zo de doelgroepen beter te informeren. Daarnaast is het een middel om meer inzicht te krijgen in het bereik van sportbuurtwerk. Beleidsmakers verwachten met de pas vooral reeds sportactieve jongeren te bereiken, zij zien het niet als middel om niet-actieven te bereiken. Door kennis over het bereik van de sportbuurtwerkactiviteiten wordt het wel beter mogelijk om het aanbod af te stemmen op de vraag. Daarnaast werkt het ook drempelverlagend wanneer er goede en eenduidige informatie over het aanbod wordt verstrekt. In die zin heeft een pas mogelijk effect op het sport- en beweeggedrag.

De woningbouwcorporatie ziet de pas als middel om het gebruik van fysieke voorzieningen in de wijk/stad te bevorderen. Zij kunnen een belangrijke partij zijn in het bereiken van doelgroepen en zijn voorstander van een doelgroepgerichte benadering. De pas moet echter wel een pas zijn voor *iedereen*, liefst voor *alle Amsterdammers*.

Uit de gesprekken met stadsdelen en andere stakeholders in Amsterdam komen nog meer voorwaarden naar voren waar een toekomstige NW-pas (organisatie) aan moet voldoen:

- Laat niet verschillende stadsdelen het wiel opnieuw uitvinden. Voorkom losse initiatieven.
 - Sluit aan bij bestaande initiatieven.
 - Ontwikkel (lokaal) door met oog op stadsbreed uitrollen.
- Voorkom een overload aan passen; bij voorkeur één pas voor alles.
- Wees duidelijkheid richting doelgroep over mogelijkheden pas.
- Heb oog voor drempels gebruik (risico)jongeren 12-18/23 jaar.
- Zorg voor een lokaal herkenbaar aanspreekpunt.
- Pas verbreden tot een vrijetijdspas: jongerenwerk, sportverenigingen en commerciële (sport)aanbieders kunnen in de toekomst gebruik maken van de pas.
- Kies voor een groeimodel.

Met een pas alleen kom je er niet! Van belang zijn:

- een persoonlijke benadering van de doelgroep;
- goede serviceverlening (zoals een dagelijks spreekuur);
- een duidelijke en actuele website;
- actualisering van het aanbod (in gesprek met de doelgroep!).

3 Benchmark (sport)passen

Niet alleen in Amsterdam, maar ook elders in Nederland zijn (sport)pasinitiatieven. Voor dit onderzoek brengen we enkele voorbeelden met (sport)passen in kaart. We hebben een aantal bruikbare landelijke voorbeelden geselecteerd: Ede, Haarlem en Rotterdam en twee Amsterdamse initiatieven, de XXXS-kaart en de al langer in gebruik genomen Stadspas⁶. We hebben onderscheid gemaakt naar 'enge' passen gericht op sport, zoals in Haarlem en specifieke 'vrijtijds'-passen zoals de pas in Rotterdam en de XXXS-kaart in Amsterdam.

In dit hoofdstuk staat een korte beschrijving van ervaringen met passen elders in het land en een analyse van de succes- en faalfactoren. In bijlage .. staat een meer uitgebreide beschrijving.

3.1 Voorbeelden

Rotterdampas

De Rotterdampas ging in 1989 van start met als doel mensen uit een sociaal isolement te halen. De primaire doelgroepen zijn minima en 65+-ers, maar alle inwoners van Rotterdam kunnen een stadspas aanschaffen. De Rotterdampas is feitelijk een kortingspas. Pashouders krijgen korting op toegang op acht verschillende terreinen, waaronder attracties, cultuur en sport. Grote participanten scannen de pas zodat de Rotterdampasorganisatie (valt onder de gemeente Rotterdam) kan meten wie van dat aanbod gebruik maakt. De Rotterdampas heeft een eigen website waarop het totale aanbod staat. Daarnaast valt bij alle 140.000 pashouders ieder kwartaal het Rotterdampasmagazine in de brievenbus. De pashouders ontvangen ook een couponboekje. Een van die coupons biedt 25 euro korting op het lidmaatschap van deelnemende sportverenigingen. De Rotterdampasorganisatie en de sportverenigingen delen de kosten. Het afgelopen jaar hebben naar schatting duizend kinderen gebruik gemaakt van de korting op het lidmaatschap van een sportvereniging. Naast deze korting geeft de Rotterdampas ook korting op de toegang tot zwembaden en aangesloten commerciële sportaanbieders. De Rotterdampas wordt niet gebruikt voor sportbuurtwerk activiteiten.

Ede - Sport- en cultuurpas

De Edense sport- en cultuurpas zag in 2008 het licht, aanvankelijk als initiatief voortkomend uit de sport- en cultuursector. De gemeente sloot aan en koppelde het participatiebeleid voor minima aan de pas. Alle inwoners van Ede kunnen een sport- en cultuurpas aanvragen. Minima zijn echter de primaire doelgroep. Zij ontvangen een tegoed van € 100 (uit het participatiefonds van de gemeente) op hun pas. Het tegoed kan alleen -zoals bedoeld- aan sport of cultuur besteed worden. De gemeente Ede is initiatiefnemer: Stichting Sportservice Ede en de Stichting Cultura voeren uit. De pas biedt wat cultuur betreft korting op bibliotheeklidmaatschap, creatieve cursussen, muzieklessen, et cetera. Daarnaast biedt de pas korting op vakantieactiviteiten van sportbuurtwerk, toegang tot zwembaden, gratis kennismakingsactivi-

Noot 6 De Amsterdamse Stadspas circa 20 jaar.

teiten bij participerende sportverenigingen en korting op de aanschaf bij twee sportwinkels.

De communicatie vindt plaats door middel van een speciale website en mailings. Sinds kort worden in het plaatselijke sifferdje ook alle activiteiten en acties vermeld. Naar schatting 90% van de minima met een pas met een tegoed, besteedde dit aan lidmaatschap van sportverenigingen.

Haarlem

De JeugdSportPas Haarlem is in 1995 van start gegaan en is bedoeld om de kinderen van groep vier tot en met acht kennis te laten maken met allerlei verschillende sporten. De Stichting SportSupport is de uitvoerende organisatie namens de gemeente Haarlem. Alle leerlingen van groep vier tot en met acht van de basisscholen in Haarlem kunnen een pas aanvragen en daardoor kennismaken met drie tot vier sporten per jaar. Ongeveer tachtig sportverenigingen hebben zich aangesloten en bieden - speciaal voor de pashouders - kennismakingslessen aan. Momenteel maken 1.550 kinderen gebruik van het aanbod. De pas is gratis, maar voor de kennismakingslessen wordt een vergoeding gevraagd van maximaal € 12,50 per blok. De kinderen moeten bij de sportvereniging hun pas laten zien.

Het uitgebreide kennismakingsaanbod en de vele deelnemende sportverenigingen zijn voortgekomen uit dit initiatief. De JeugdSportPas heeft een eigen website. Vanaf komend schooljaar kunnen leerlingen zich ook via de website aanmelden.

Amsterdam - Stadspas

De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) heeft 20 jaar geleden een Stadspasorganisatie in het leven geroepen. Doel van de pas is het toegankelijk maken van vrijetijdsaanbod voor huishoudens met een lager inkomen. Je kunt als inwoner van Amsterdam e.o. de pas in bezit krijgen wanneer je behoort tot een van de volgende doelgroepen: minima, 65+ ers en/of inburgeraars.

Amsterdam - XXXS-kaart

DMO hanteert nog een tweede pas, gericht op het ontsluiten van het vrijetijdsaanbod voor de doelgroep jongeren (12-18 jaar), de XXXS-kaart. Die kaart is in het leven geroepen om een extraatje te bieden aan jongeren in Amsterdam "die het goed doen". DMO stelt samen met een jongerenpanel een steeds wisselend aanbod samen, waar kaarthouders korting op krijgen.

3.2 Vergelijking NW-pas met landelijke voorbeelden

De voornaamste kenmerken van de onderzochte passen zijn in de volgende tabel weergegeven.

Overzicht vergelijking KNW-pas met voorbeelden elders

	Amsterdam NW-pas	Ede	Haarlem	Rotterdam	Amsterdam XXXS-kaart	Amsterdam Stadspas
Type kaart	Sportpas	Cultuur- en sportpas	Sportpas	Stadspas	Vrijtijdskaart	Stadspas
Functies	communicatie, registratie	Communicatie, kortingen	Communicatie specifiek aan pas gerelateerd sport aanbod d.m.v. eigen website	Communicatie d.m.v. eigen website, meten, kortingen	Communicatie d.m.v. website	Kortingspas
Doelstelling	Deelname aan sport verhogen, bekendheid sportaanbod vergroten	Deelname aan sport en cultuur verhogen	Leerlingen laten kennismaken met verschillende sporten	Sociale participatie verhogen, city promotion	Informeren, activeren en inspireren	Deelname aan vrijetijdsaanbod verhogen
Doelgroep	Alle basisschoolleerlingen	Alle inwoners, met name minima	Alle leerlingen van groep 4 t/m 8 van de basisscholen	Minima, 65+ers, studenten, alle inwoners incl. 20 randgemeenten	Alle jongeren 12-18	Minima, 65+ en inburgeraars
Gebruik	Scanpas	Show your card-principe	Show your card-principe	Chip in pas (scanpas), coupons	Show your card-principe/ scanpas	Show your card-principe/ scanpas, coupons
Totale bereik	Ca. 2500-3000 kinderen	30.000 (bijna allemaal bibliotheekhouders die de pas automatisch ontvingen)	1.550	140.000	50.000 (18.000 jongeren gebruiken de pas)	160.000
Sportaanbod	Sportbuurtwerkactiviteiten, korting op deelname toernooien/ cursussen sportbuurtwerk, korting bij sportwinkel(s)	Gratis kennismakingslessen bij sportverenigingen, korting op lidmaatschap en toegang zwembaden, sportscholen	Kennismakingslessen bij sportverenigingen	Korting op lidmaatschap deelnemende sportverenigingen, toegang zwembaden, commercieel sportaanbod	Topscore Experience, wisselend aanbod uit vrijetijdsaanbod in de stad	Sportbuurtwerkactiviteiten, wisselend aanbod uit vrijetijdsaanbod in de stad

Typen passen

Uit het overzicht van de verschillende passen blijkt, dat er diverse mogelijkheden zijn om een pas vorm te geven en in te zetten.

Zo kunnen we drie typen passen onderscheiden:

- sportpas;
- bredere vrijetijdspas;
- stadspas.

Doelgroepen

We onderscheiden op basis van het overzicht twee typen doelgroepen, namelijk:

- een pas gericht op doelgroepen van beleid van alle leeftijden: minima, 65+, inburgeraars et cetera;
- een pas gericht op *alle* jongeren.

Gebruik van de pas

Wat betreft het gebruik van de pas is er keuze uit het:

- show your card principe;
- een scancard/ registratiekaart;
- coupons.

Aanbod

Het aanbod gekoppeld aan pas of kaart loopt uiteen. Grofweg kan er onderscheid worden gemaakt tussen speciaal toegesneden (nieuw gecreëerd!) aanbod of korting op bestaand aanbod, zoals op de toegang op zwembaden en op het lidmaatschap van sportverenigingen. Wat betreft het aanbod valt op dat de KNW-pas een uitzonderingspositie inneemt, doordat de pas ingezet wordt voor reeds bestaande activiteiten van sportbuurtwerk. Daar waar de kinderen eerst zonder pas konden deelnemen, wordt nu verwacht dat de deelnemers hun KNW-pas tonen.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Huidig gebruik NW-pas

In de stadsdelen in Nieuw West (inclusief Bos en Lommer) is dit jaar begonnen met het uitgeven van de NW-pas aan kinderen in de basisschoolleeftijd. In Bos en Lommer gebeurt dit via de scholen (2100 leerlingen hebben de pas ontvangen); in de andere stadsdelen wordt de pas verspreid via het sportbuurtwerk. Vanaf september 2009 zal de registratie van deelnemers aan sportbuurtwerkactiviteiten worden gestart. Er kunnen nu dus nog geen uitspraken worden gedaan over het bereik van de pas en de kenmerken van de deelnemers.

De omvang van de groep kinderen in de leeftijd 8 t/m 12 jaar (als voornaamste doelgroep van de NW-pas in de huidige opzet) in de drie stadsdelen in Nieuw West is ongeveer 8.300 (peil 2008). Dit is ongeveer 6% van de totale bevolking in Nieuw West. Een doorkijk naar de bevolkingsprognose tot 2025 laat zien dat het aantal 8-12 jarigen in Nieuw West licht zal dalen (vooral door verandering van de woningvoorraad in het kader van stedelijke vernieuwing). We gaan ervan uit dat de maximale groep kinderen waaraan de NW-pas kan worden uitgereikt (inclusief een deel van de 7 en 13-jarigen) rond de 11.000 ligt.

Bereik van inactieve kinderen via jeugdsportpas

In diverse Nederlandse gemeenten zijn (vaak met behulp van de breedtesportimpuls) in het afgelopen decennium jeugdsportpas-projecten uitgevoerd. De doelgroep is vaak de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. In de meeste gevallen gaat het om de mogelijkheid om kennismakingslessen te volgen bij sportaanbieders. Het doel is om deelnemers uiteindelijk toe te leiden naar lidmaatschap van een sportaanbieder. In dit onderzoek hebben we de opzet in de gemeenten Ede en Haarlem nader bekeken.

De kennismakingslessen worden breed aangeboden, dus niet specifiek gericht op kinderen die nog niet sporten. Uit landelijke evaluaties blijkt dat aan dit soort activiteiten vooral kinderen meedoen die al sportief actief zijn. Dit is ook logisch, omdat de sportdeelname bij kinderen tussen 9 en 12 jaar al hoog is (landelijk gemiddeld 80-85%).

De verhoging van de sportdeelname door sportkennismaking is zeer beperkt. Degenen die na kennismaking lid worden van een vereniging of andere sportaanbieder, zijn meestal kinderen die switchen van sport of voor een tweede sport kiezen.

Een veelgehoorde doelstelling van kennismakingslessen is dat kinderen die meedoen, op latere leeftijd bewuster een keuze maken voor een andere of nieuwe sport. Of dit inderdaad het geval is, kan (vooralsnog) niet worden aangetoond.

De NW-pas in de huidige opzet richt zich op deelname aan sportbuurtwerk-activiteiten. Van toeleiding naar sportaanbieders (lidmaatschap) is op dit moment nog geen sprake. Dit is wel een toekomstperspectief voor de NW-pas.

Het voordeel voor de gebruiker

Door de NW-pas vooral als meet- en registratie-instrument te beschouwen, is het voordeel voor de gebruikers (jonge kinderen) niet direct duidelijk. De noodzaak om de pas op zak te hebben en te moeten tonen bij activiteiten, kan dan drempelverhogend werken. Waarom een pas, als je ook zonder mee kan doen aan activiteiten of toegang hebt tot de website?

Bij Koers Nieuw West is het idee ontstaan om pashouders "credits" te laten verdienen als zij meedoen aan activiteiten. Wat de voordelen zijn of wat de credits voor de gebruikers opleveren, is nog niet verder uitgewerkt. Ook de deelnemers aan de expertmeeting geven aan dat vooral het stimulerende effect van de pas een lastig vraagstuk is. Wel wordt de mening gedeeld dat deze credits geen "spaartegoed" voor gratis winkelartikelen moeten zijn.

Bij andere (stads)passen (waaronder de gemeente Amsterdam) zien we de mogelijkheid voor de gebruikers om korting te krijgen bij diensten of producten op vertoon van de pas. In de meeste gevallen is zo'n instrument ingezet bij armoedebestrijding en het vergroten van maatschappelijke participatie van gezinnen met lage inkomens. Doelstelling van deze opzet is om financiële drempels zoveel mogelijk weg te nemen.

Zienswijze stakeholders

Alle geïnterviewde sleutelpersonen zien de NW-pas vooral als meetinstrument waarmee (beleids)informatie over bereik en deelname aan sportbuurtwerk kan worden verzameld. Zij zien ook een meerwaarde in de communicatie over het sportaanbod richting potentiële deelnemers, bijvoorbeeld via een website waarop alle activiteiten in Nieuw West zijn terug te vinden

De sleutelpersonen geven aan dat voor het bereiken van de groep sportief-inactieve kinderen de pas alleen geen geschikt instrument is. Daarvoor is een bredere aanpak noodzakelijk (zoals bijvoorbeeld een impuls aan de kwaliteit van het bewegingsonderwijs of versterking van het verenigingsaanbod).

Andere belangrijke aandachtspunten vanuit de stakeholders zijn:

- tegengaan van wildgroei aan passen en/of losse initiatieven;
- op termijn verbreding van het aanbod, dus niet alleen sport maar ook culturele activiteiten;
- mogelijkheden/intentie om de ervaringen in Nieuw West stadsbreed "uit te rollen".

Organisatie

Uit de landelijke en lokale voorbeelden van sport- en stadspassen blijkt dat de opzet en omvang van de organisatie zeer divers is. Dit hangt vanzelfsprekend af van de omvang van de gebruikers en de intensiteit van de administratieve processen. Variërend van 1 fte (Haarlem) tot 12 fte (Rotterdam). In Haarlem en Ede is de uitvoering ondergebracht bij een zelfstandige sportserviceorganisatie. Deze organisaties hebben overigens een breder takenpakket dan alleen de jeugdsportpas. De andere in het onderzoek betrokken voorbeelden maken onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie.

4.2 Aanbevelingen

Proefperiode

Er kunnen nu nog geen uitspraken worden gedaan of de NW-pas een goed registratie-instrument is en bruikbare beleidsinformatie oplevert. Ook is geen conclusie te trekken of de noodzaak om een pas te hebben, drempelverhogend werkt voor de deelnemende kinderen. De pas is echter al wel verspreid onder een grote groep kinderen. Onze aanbeveling is om dit schooljaar (2009-2010) te benutten om proef te draaien met het registreren via de pas en de invloed op deelname aan sportbuurtwerk. Vertegenwoordigers uit de stadsdelen, die bij de expertmeeting aanwezig waren, hebben ook bevestigd dat in het najaar 2009 gestart wordt met de registratie van deelnemers. Medio 2010 moet dan beter zicht bestaan op de pas als meetinstrument. Ook voor het draagvlak (voor een eventueel bredere invoering), zal de NW-pas zijn meerwaarde op basis van praktijkervaring moeten aantonen.

We willen overigens meegeven dat steeds kritisch moet worden gekeken naar welke data van pashouders worden verzameld. Los van wetgeving op persoonsgegevens en privacy, biedt de huidige technologie mogelijkheden om diverse gegevens op een chip of via een barcode op te slaan. De verleiding om steeds meer van de achtergrond van pashouders te willen weten, is soms groot. Ons inziens zal steeds moeten worden afgewogen of de te registreren gegevens ook noodzakelijk zijn om de doelstellingen rond de pas of de sportparticipatie te bereiken.

Toekomstig sportaanbod Nieuw West

De ontwikkeling van de NW-pas vindt plaats tegen de achtergrond van de bestuurlijke samenvoeging van de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp en Slotervaart-Overtoomse veld. Het sport- en beweegbeleid van deze stadsdelen zal worden geharmoniseerd. Op dit moment is nog niet bekend hoe en wanneer deze harmonisatie plaatsvindt. De NW-pas, of breder: de bundeling van het totale sportaanbod in Nieuw West, kan een eerste aanzet zijn voor het nieuwe sportbeleid in Nieuw West.

Wij onderschrijven de huidige aanpak om een NW-pas in eerste instantie op een beperkte doelgroep te richten, in dit geval kinderen in de basisschoolleeftijd en het gebruik bij het sportbuurtwerk. Zo'n gefaseerde invoering biedt de mogelijkheid om eerst praktijkervaring op te doen. De ervaringen worden opgedaan door een overzichtelijke groep aanbieders (professionele buurtwerkers).

Het perspectief om de pas op termijn ook te benutten in het verenigingsaanbod of commerciële aanbod is volgens ons terecht. Een belangrijk uitgangspunt is dan wel dat deze sportaanbieders de mogelijkheden hebben om bijvoorbeeld instroom in de vereniging op een goede manier op te vangen en/of de registratie via de NW-pas bij te houden. In een aantal gevallen zal (tijdelijke) ondersteuning van de verenigingen hierbij nodig zijn of noodzakelijke randvoorwaarden zijn ingevuld (bijvoorbeeld uitbreiding van zaaluren). We zien hierin een belangrijke rol weggelegd voor verenigingsondersteuners en/of combinatiefunctionarissen.

De invoering en eventuele opschaling van een NW-pas in samenhang met versterking van het (verenigings)aanbod en uitbreiding van naschoolse sport, kan dan al een pijler zijn van het nieuwe (gezamenlijke) sportbeleid in Nieuw West.

In de expertmeeting is een interessante doorkijk naar de toekomst aan de orde geweest. Nagedacht zou kunnen worden of op langere termijn een NW-pas (in meer geavanceerde vorm) bijvoorbeeld ook als "sleutel" kan fungeren voor huur en toegang tot sportaccommodaties in Nieuw West. De gebruiker kan door reservering via een website en specifieke code op elk moment van de dag zelf een accommodatie (veld/gymzaal) reserveren. De pas zou dan ook sleutel kunnen worden gebruikt voor daadwerkelijke toegang. Dit beeld is weliswaar nog "toekomstmuziek", maar wel een interessant perspectief hoe sport en sportvoorzieningen voor gebruikers toegankelijker zouden kunnen worden gemaakt.

Samenhang met andere initiatieven

Naast de NW-pas bestaan in Amsterdam diverse andere initiatieven voor instrumenten om participatie te bevorderen en/of meetbaar te maken. Een belangrijke doelstelling van het Sportplan 2009-2012 is om het leerlingvolgsysteem van JUMP-in in de komende jaren bij het grootste deel van de Amsterdamse basisscholen in te voeren. In het leerlingvolgsysteem worden gegevens over BMI, voeding en sport- en beweeggedrag verzameld. JUMP-in richt zich dus op dezelfde doelgroep als de NW-pas. Belangrijkste verschil is dat in het leerlingvolgsysteem het sportgedrag wordt gemeten op basis van interviews met kinderen; bij de NW-pas wordt beoogd om daadwerkelijke deelname aan activiteiten in kaart te brengen. Op korte termijn zal overigens een pilot worden gestart waarin wordt nagegaan of data van JUMP-in kunnen worden gekoppeld aan data van de NW-pas.

Andere stadsdelen, waarvan bij ons bekend is, dat plannen bestaan voor de introductie van een sport- of activiteitenpas, zijn Zuidoost, Zeeburg en De Baarsjes. We adviseren om op z'n minst tot goede onderlinge kennisuitwisseling te komen, maar daar waar mogelijk te streven naar eventuele samenwerking.

We kunnen ons voorstellen dat een eigen profiel en invulling van een participatiepas (of vergelijkbaar instrument) per stadsdeel een meerwaarde kan zijn vanwege herkenbaarheid voor de gebruiker (het aanbod in de directe woonomgeving). Maar het gevaar bestaat dat een versnipperd aanbod ontstaat, waardoor uiteindelijke verbreding van één beproefd concept over de hele stad lastig wordt. De vraag die beantwoord moet worden, is of de NW-pas de "proeftuin" kan zijn voor de hele stad en hoe dit zich verhoudt met bestaande instrumenten in andere stadsdelen.

We adviseren om de NW-pas niet als kortingspas in te zetten voor kinderen uit gezinnen met lage inkomens. De Amsterdamse stadspas en het lokale jeugdsportfonds bieden hiervoor mogelijkheden. Wel kan de NW-pas(organisatie) een rol spelen in de communicatie over deze mogelijkheden. Dit aandachtspunt is ook door deelnemers aan de expertmeeting meegedeeld. Een extra kortingspas is niet wenselijk.

Organisatie en personele capaciteit

De NW-pas maakt op dit moment onderdeel uit van het programmabureau Koers Nieuw West. De sportwerkorganisaties, die nu dagelijks (gaan) werken met de pas, zijn organisatorisch niet verbonden aan het bureau.

De vraag waar de NW-pas (na afloop van Koers Nieuw West) organisatorisch moet worden ondergebracht, kunnen we nu niet beantwoorden. Dat is ook een politiek-bestuurlijke keuze.

Een aantal scenario's is denkbaar:

- de nieuwe stadsdeelorganisatie Nieuw West;
- verzelfstandigd Amsterdams sportbedrijf;
- nieuwe sportbuurtwerk-organisatie Nieuw West.

Als we ervan uit gaan dat het aanbieden van activiteiten door het sportbuurtwerk en andere sportaanbieders gebeurt, zijn de belangrijkste taken en werkzaamheden die verbonden zijn aan de uitvoering van een NW-pas (in de huidige opzet):

- verspreiding pas onder deelnemers;
- administratieve verwerking gegevens pashouders;
- zorg dragen voor afstemming in het aanbod;
- onderhouden van netwerk van scholen en sportaanbieders;
- reguliere afstemming met sportbuurtwerk;
- dagelijks onderhoud en beheer website met actueel aanbod aan activiteiten en evenementen;
- analyse van deelname van activiteiten en pasgebruik;
- telefonische vraagbaak voor (ouders van) van pashouders.

Zoals aan het begin van dit hoofdstuk is aangegeven, gaan we uit van een totale doelgroep voor de NW-pas (in de huidige opzet) van ongeveer 11.000 kinderen. (De ambitie is om op termijn ook andere doelgroepen die meedoen aan activiteiten van het stadsdeel, via de pas te bereiken).

In vergelijking met de overige landelijke voorbeelden gaat het (voorlopig) om een relatief kleine doelgroep. We gaan daarom uit van een benodigde personele capaciteit van 2 fte:

- 1 fte hbo-niveau: coördinatie, acquisitie, onderhouden contacten, analyse en evaluatie;
- 1 fte mbo: administratie, vraagbaak pashouders en sportaanbieders, onderhoud en beheer website, overige promotionele activiteiten.

We zijn uitgegaan van een bescheiden opzet en omvang van de benodigde capaciteit.

Kosten op jaarbasis

Indicatie totale loonkosten 2 fte (bandbreedte) (inclusief directe en indirecte loonkosten en verplichte premies en bijdragen werkgever)	€ 90.000 tot € 110.000
Werkplekkosten (2 werkplekken) (huur m ² , automatisering, telefoon, energielasten) (bandbreedte)	€ 36.000 - € 48.000
Totaal (bandbreedte)	€ 126.000 - € 158.000

Deze kostenindicatie is dus gebaseerd op de huidige opzet van de NW-pas. Als de functie van de pas in de toekomst wordt uitgebreid (zoals groter verzorgingsgebied of alle inwoners), zullen de hier geraamde fte en kosten niet toereikend zijn.

Bijlagen

Bijlage 1 Bronnen

Respondenten

Stadsdeel Osdorp	<ul style="list-style-type: none">• Achmed Baâdoud (portefeuillehouder sport)• Judith Kacen (beleidsmedewerker sport)• Brian Veldhuizen (teamleider sportbuurtwerk)
Stadsdeel Bos en Lommer	<ul style="list-style-type: none">• Wendelien Mijnheer (beleidsmedewerker sport)• Ingrid van de Gullik (coördinator sportbuurtwerk)
Stadsdeel Slotervaart	<ul style="list-style-type: none">• Roy Haarms (beleidsmedewerker sport)• Paulus de Wilt (portefeuillehouder sport)• Arnoud Peeters (teamleider Sciandri)
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Sem Klein (beleidsmedewerker sportplan)• Jan Paddenburg (senior beleidsmedewerker sportplan)• Clara Kroes (marketing manager Sportpas, XXXS-kaart)
Stadgenoot	<ul style="list-style-type: none">• Caroline Sijtsma
Sportadviesraad Geuzenveld-Slotermeer	<ul style="list-style-type: none">• Chris Schut

Literatuur

- Demarrage. Sport in Slotervaart 2009-2012 (2009)
- Sport- en Beweegplan Geuzenveld-Slotermeer 2009-2012
- Sport- en Beweegplan Bos en Lommer 2009-2012
- Sport- en Beweegplan Stadsdeel Osdorp 2009
- Meesterplan Onderwijs Nieuw West 2015 *Concept* (Koers Nieuw West 2009)
- Stadspas herijking. resultaat bestandanalyse (dec. 2005). Dienst onderzoek en statistiek, gemeente Amsterdam. In opdracht van Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam.
- XXXS-kaart. Bekendheid XXXS en gebruik XXXS-kaart. (okt. 2008). Dienst onderzoek en statistiek, gemeente Amsterdam. In opdracht van Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam.

Bijlage 2 Overzicht huidig gebruik KNW-pas

Tabel B2 Overzicht huidige stand van zaken Koers Nieuw West-pas

Stadsdeel	Uitvoerende partij sportbuurtwerk	De sportpas in het sport en beweegplan 2009-2012	Stand van zaken
Bos en Lommer	Sportbuurtwerk Bos en Lommer, onderdeel stadsdeelorganisatie	Het stadsdeel wil in samenwerking met DMO onderzoeken of het JUMP-in leerlingvolgsysteem kan worden gekoppeld aan de in 2009 ingevoerde sportpas.	Start: oktober 2008. Informatieverstrekking en uitdelen gebeurt in nauwe samenwerking met de scholen. Aantal: Alle (ca. 2100) kinderen van groep 4 t/m 8 op de basisscholen binnen het stadsdeel hebben een pas. Aanbod: De pas registreert deelname aan sportbuurtwerkactiviteiten. Op termijn moet de pas ook doorstromen naar sportverenigingen inzichtelijk maken. Jongerenwerk heeft interesse getoond in de pas.
Geuzenveld-Slotermeer	Spark, intern verzelfstandigd, met nauwe verbindingen met het stadsdeel	Via de sportpas meer kennis verwerven over deelnemers aan activiteiten +informatieverstrekking. 2009: implementatie + bekendheid financiële hulpmiddelen voor sport. Plus onderzoeken mogelijkheden doelgroep 60+.	--
Osdorp	Sport Osdorp, onderdeel stadsdeelorganisatie	Niet benoemd in het sportplan 2009-2012	Start: maart 2009> informatieverstrekking KNW-pas Pas, april/mei> uitdelen op reguliere sportbuurtwerklocaties. Deelnemers krijgen inschrijfformulieren. Aantal: 100-150 stuks uitgegeven/ in behandeling. Aanbod: alle reguliere sportbuurtwerkactiviteiten. Het aanbod wordt nog niet goed ontsloten via een website.
Slotervaart-Overtoomse Veld	Sciandri, commerciële organisatie	Benoemd in het sportplan 2009-2012 ⁷ . De pas is nu in gebruik bij sportbuurtwerk, zal breder ingezet worden bij sportactiviteiten. Doelstelling is om de pas uiteindelijk te benutten als instrument voor sportstimulering.	Start: januari 2009. Het stadsdeel heeft bekendheid gegeven aan de pas, oa via voorlichting op scholen. Sportbuurtwerk is bezig met de implementatiefase. Aanbod: Gebruikt voor activiteiten sportbuurtwerk. Sportbuurtwerk koppelt deelname aan een toernooi aan pasgebruik Aantal: ca. 350 kinderen bezitten een pas.

Noot 7 Demarrage. Sport in Slotervaart 2009-2012

Bijlage 3 Formats (landelijke) voorbeelden

A. XXXS-kaart (Amsterdam)

Voorbeeld (naam/plaats)	XXXS-Kaart / gemeente Amsterdam
Respondent(-en) (naam/functie/tel)	Clara Kroes, marketing manager (DMO Amsterdam)
Doelstelling	XXXS heeft als doelstelling jongeren te informeren, inspireren en activeren op het gebied van sport- en vrijetijdsactiviteiten voor 12 t/m 18 jarigen.
Doelgroep	Jongeren in Amsterdam (12-18 jaar).
Aanbod	Breed kortingsaanbod gericht op vrijetijdsbesteding. XXXS organiseert ook eigen events, de zogeheten Topscore XXXSperiences Aantal in 2009: 5 Topscore XXXSperiences.
Aanvraagwijze/kosten	De kaart is gratis en wordt bij alle jongeren tussen de 12 en 18 jaar in Amsterdam thuisgestuurd.
Gebruik: Bereik	<ul style="list-style-type: none"> • 50.000 jongeren ontvangen de pas • 18.000 jongeren gebruiken de XXXS-kaart (36% van doelgroep) • 1/3^e van de jongeren geeft aan geen belangstelling te hebben en nog eens 1/3^e geeft aan de pas niet te kennen. Meest geïnteresseerd zijn laagopgeleiden (oa VMBO-ers) en minima • 12.500 jongeren raadplegen de site xxxs.nl (25% van de doelgroep) 78% van de doelgroep kent de XXXS-kaart; 67% kan precies omschrijven wat XXXS is 23.000 bezoeken aan de site gemiddeld per maand • 4.000 jongeren bezoeken een Topscore XXXSperience op jaarbasis
Aanleiding	
Wie is initiatiefnemer? Wat was de achtergrond?	Gemeente Amsterdam is initiatiefnemer. Kaart is in 2004 in het leven geroepen als extraatje voor jongeren waar het goed mee gaat. Jongeren hebben toen zelf gekozen voor een kortingskaart.
Welke partijen/ organisaties zijn bij de pas betrokken? Welke rol spelen zij?	104 XXXS kortinggevers; 37 partners waarmee XXXS samenwerkt 40 opleidingen/scholen waarmee XXXS regelmatig contact mee heeft 10 jongeren op redactie aan werk (over heel 2008: 16 jongeren) 2 stagiaires (1 VMBO, 1 MBO) <u>Jongeren</u> Het aanbod van XXXS komt in nauwe samenwerking met de jongerenredactie tot stand. Deze groep van ongeveer tien jongeren scant de stad op aansprekende activiteiten, zij regelen kortingen en schrijven reports voor de site.
Organisatie	
Voor welke organisatievorm (project-organisatie binnen de gemeente, een BV, een stichting, e.d.) is gekozen, en waarom?	De XXXS-kaart wordt door de gemeente Amsterdam (DMO Amsterdam) georganiseerd. XXXS-kaart is belegd bij Team Stadspas van DMO gezien de overlap in taken / werkzaamheden en aanwezige expertise met kortingskaarten.
Hoe is de ontwikkeling en uitvoering van de pas georganiseerd?	Het team XXXS bestaat uit 2,4 fte. Het begeleiden van het redactieteam bestaande uit 10 jongeren is intensief en vraagt veel tijd. Daarnaast houden de medewerkers zich bezig met het samenstellen van het kortingsaanbod, afstemming met partners (afsluiten samenwerkingscontracten) etc.
Hoe wordt de pas gefinancierd?	Subsidie (500.000 per jaar)

Functies:	
Bundelen, afstemmen, communiceren, meten.	Bundelen en communiceren: De site xxxs.nl informeert jongeren over het aanbod in de stad en de aanbiedingen van XXXS. Het maakt het aanbod aantrekkelijk voor jongeren. Meten: Op de pas staat naam + geboortedatum. Alle pashouders hebben een persoonlijke barcode. Bij alle DMO-activiteiten wordt gebruik gemaakt van functionaliteit. Verder is het aan partners om wel/niet te registreren. via registratie is bekend: geslacht, stadsdeel, leeftijd, minima ja/nee Doel van registreren is bekend zijn met wie er 'binnen' is bij events + eventueel bijstellen beleid/aanbod.
Andere huidige functies	nvt
Evt. toekomstige functionaliteiten	DMO XXXSkaart (en stadspas-) organisatie is in gesprek met o.a. DWI over een 'AmsterdamPas' waar functionaliteiten op kunnen worden gebundeld.
Wat gaat goed? (succesfactoren)	Het lukt via de werkwijze van de XXXS kaart organisatie het aanbod beter af te stemmen op de vraag van jongeren.
Wat kan beter? (knelpunten)	Niet alle partners zijn bereid om mee te doen met het <u>meten</u> . Met name kleine organisaties zitten daar niet op te wachten.
<p><i>Samenvattend: wat is volgens u de meerwaarde van de (sport)pas? Welk advies zou u willen meegeven aan andere gemeenten die aan een passysteem denken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meerwaarde van de pas is het ontsluiten van en afstemmen van het aanbod op de doelgroep jongeren van 12-18 jaar. • Het is zonde wanneer iedereen zijn eigen pas ontwikkeld. • Ook is het verwarrend voor doelgroep (met welke kaart, welke korting?) • Sport zou een mooie uitbreiding zijn op het huidige aanbod van de XXXS-kaart. 	

B. Stadspas (Amsterdam)

Voorbeeld (naam/plaats)	Stadspas/ gemeente Amsterdam
Respondent(-en) (naam/functie/tel)	Clara Kroes, marketing manager DMO
Doelstelling	Stadspas heeft als doel de drempel tot sport, recreatie en cultuur in de stad te verlagen voor groepen die in een sociaal en cultureel isolement dreigen te raken.
Doelgroep	Personen die recht hebben op de Stadspas (en eventueel kinderen in het huishouden t/m 18 jaar) krijgen een pas. Personen die recht hebben op een pas zijn inwoners van Amsterdam, Diemen, Oostzaan, Ouderamstel en Landsmeer die aan één van de criteria voldoen: 65+, inburgeraar, minimuminkomen, kwijtschelding.
Aanbod	De Stadspas met (2009: 11 kortingsbonnen). De pas geeft korting bij ruim 450 adressen.
Aanvraagwijze/kosten	De pas is gratis. De pas kan worden aangevraagd via jaarlijkse wervingsmailing (antwoordbon terugsturen) of telefonisch spreekuur.
Gebruik: • Bereik	<ul style="list-style-type: none"> • 160.000 mensen hebben een Stadspas • 86% vd doelgroep heeft een pas in bezit • 70% vd pasbezitters maakt gebruik van de pas • 22% vd pasbezitters maakt gebruik van bijgeleverde kortingsbonnen • Gezinnen met kinderen en 65+ ers maken het meest gebruik van de pas. • Kinderen krijgen elke vakantie extra kortingsbonnen om leuke uitstapjes te maken.

Aanleiding	
Wie is initiatiefnemer? Wat was de achtergrond?	Gemeente Amsterdam is initiatiefnemer. De Stadspas bestaat inmiddels 20 jaar. De Stadspas is een participatiepas. Uit onderzoek blijkt telkens dat ouderen, minima, inburgeraars minder deelnemen aan sport, cultuur en vrije tijd. Door kortingen te geven worden financiële drempels weggenomen.
Welke partijen/ organisaties zijn bij de pas betrokken? Welke rol spelen zij?	DWI, financiën DMO, uitvoering Partnerorganisaties die korting verlenen
Organisatie	
Voor welke organisatievorm (projectorganisatie binnen de gemeente, een BV, een stichting, e.d.) is gekozen, waarom?	De Stadspas wordt door de gemeente Amsterdam (DMO Amsterdam) georganiseerd.
Hoe is de ontwikkeling en uitvoering van de pas georganiseerd?	<ul style="list-style-type: none"> • 3 relatiemanagers • 2 administratieve krachten • parttime marketing en strategie • parttime teamhoofd DMO organiseert dagelijks een spreekuur voor beantwoording van vragen van Stadspashouders
Hoe wordt de pas gefinancierd?	Via subsidie, kosten zijn €11,- per pashouder.
Functies:	
Bundelen, afstemmen, communiceren, meten.	<p>Communiceren: Informatie via de website, het magazine Amsterdam.nl, de Echo, de Kompas, Amstelgids, spreekuur en AT5 teletekst</p> <p>Meten: De pas heeft een barcode, maar de pas wordt lang niet overal gescand. De organisaties die zijn aangesloten bij de acties met kortingsbonnen, leveren deze bonnen in bij DMO tegen een vergoeding. Zo kent DMO nauwkeurig het gebruik van de kortingsbonnen.</p>
Andere huidige functies	Brede Talentontwikkeling / naschoolse activiteiten (pilot Zeeburg)
Evt. toekomstige functionaliteiten	De pas als betaalmiddel, één AmsterdamPas (zie format XXXS-kaart)
Wat gaat goed? (succesfactoren)	De pas bestaat al 20 jaar en heeft een grote naamsbekendheid en bereik in de doelgroep
Wat kan beter? (knelpunten)	Categorie 18-64 schaamt zich voor gebruik van de pas; zeker als kortingen laag zijn wordt de pas niet gebruikt.
<i>Samenvattend: wat is volgens u de meerwaarde van de (sport)pas? Welk advies zou u willen meegeven aan andere gemeenten die aan een passysteem denken?</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zie format XXXS kaart 	

C. Rotterdampas (Rotterdam)

Voorbeeld (naam/plaats)	Rotterdampas / gemeente Rotterdam
Respondent(-en) (naam/functie/tel)	Dhr. E. Reitsma, hoofd Rotterdampas
Doelstelling	De Rotterdampas ging in 1989 van start met de doelstelling om mensen uit een sociaal isolement te halen. De secundaire doelstelling is City Promotion en binding aan de stad.
Doelgroep	Twee primaire doelgroepen: minima en vijftenzestigplussers. Sinds 2008 zijn ook studenten aan de doelgroep toegevoegd, met als doel deze groep te binden aan de stad. Maar uiteindelijk is de Rotterdampas voor iedereen: dit om stigmatisering van Rotterdampashouders te voorkomen.
Aanbod	De Rotterdampas biedt kortingen op acht verschillende terreinen: reizen, attracties, cultuur, sport, leren, <i>wellbeing</i> , eten en drinken, en de categorie "van alles wat". Soms is de toegang gratis, soms gaat het om korting. Ook kan de Rotterdampas gebruikt worden in het openbaar vervoer.

Aanvraagwijze/kosten	De Rotterdampas is voor kinderen van minima gratis, voor andere kinderen kost de pas vijf euro. Voor volwassenen die niet tot de categorie minima behoren kost de pas € 55. Er is gekozen voor een pas die betaald moet worden omdat de gemeente Rotterdam gemotiveerde pashouders wil.
Gebruik: <ul style="list-style-type: none"> • Bereik • Hoe werkt het? 	Er zijn momenteel 140.000 Rotterdampashouders. De aanname is dat 100% van de pashouders de pas ook daadwerkelijk gebruikt, omdat er voor betaald moet worden. In de pas zit een chip, die gescand kan worden. De grote participanten scannen de pas; er zijn circa 100 scanapparaten. Daarnaast werkt de Rotterdampas met coupons. Met een van de coupons kunnen Rotterdampashouders € 25 korting krijgen op het lidmaatschap van deelnemende sportverenigingen. De Rotterdampasorganisatie en de sportverenigingen delen de kosten die hieruit voortkomen. Het afgelopen jaar hebben naar schatting 1.000 kinderen gebruikgemaakt van dit aanbod. Daarnaast is korting te verkrijgen op zwembadtoegang en hebben ook veel commerciële sportaanbieders een kortingsaanbod.
Aanleiding	
Wie is initiatiefnemer? Wat was de achtergrond?	De afdeling SoZaWe van de gemeente Rotterdam besloot in 1998 voor de invoering van Rotterdampas. Het initiatief kwam voort uit het minima- en participatiebeleid.
Welke partijen/ organisaties zijn bij de pas betrokken? Welke rol spelen zij?	De gemeente Rotterdam, 20 randgemeenten, een aantal sportverenigingen, zwembaden, commerciële sportaanbieders, winkels, cultuurinstellingen, dierentuinen, et cetera.
Organisatie	
Voor welke organisatievorm (projectorganisatie binnen de gemeente, een BV, een stichting, e.d.) is gekozen, en waarom?	In 1989 heeft men de keus gemaakt een sportpasorganisatie als onderdeel van de afdeling SoZaWe.
Hoe is de ontwikkeling en uitvoering van de pas georganiseerd?	Op de Rotterdampasafdeling van SoZaWe werken 12 werknemers fulltime, zoals onder meer een communicatie & PR medewerker.
Hoe wordt de pas gefinancierd?	Gemeentelijk, uit de algemene middelen van SoZaWe. De kosten zijn ongeveer € 14 per pas.
Functies:	
Bundelen, afstemmen, communiceren, meten?	Meten is heel goed mogelijk, maar geen doel op zich. Communicatie: vooral via de website, in het jaarboekje 'Wat gaan we doen vandaag', in de Rotterdampas magazines (elke kwartaal in de brievenbus) en via Lastminute aanbiedingen die naar de e-mailboxen van Rotterdampaskaarthouders worden verstuurd. NB: De Rotterdampas wordt niet gebruikt bij activiteiten van sportbuurtwerk. Het gaat bij sportbuurtwerk om gratis activiteiten terwijl de Rotterdampas vooral een kortingspas is. De insteek is dus heel anders dan bij de Nieuwwestpas.
Andere functies	Participatie bevorderen is de belangrijkste functie van de Rotterdampas.
Evt. toekomstige functionaliteiten	Vanaf 2010 krijgen alle passen een magneetstrip, waarmee via betaalapparatuur gescand kan worden. Hierdoor kan meer inzicht verkregen worden in het gebruik van de pas.
Wat gaat goed? (succesfactoren)	140.000 kaarthouders, waardoor de Rotterdampasorganisatie voor allerlei andere organisaties een interessante partner is geworden. De organisatie hoeft daarom steeds minder aan acquisitie te doen omdat organisaties uit zichzelf naar de Rotterdampasorganisatie toe komen. Wat sport betreft is "Bewegen met korting" een goed lopende actie. Daarmee kunnen Rotterdampashouders € 25 korting krijgen op de jaarcontributie van steeds meer deelnemende sportverenigingen.

Wat kan beter? (knelpunten)	We zouden meer inzicht willen krijgen in het bereik van de pas. Het bereik van minima blijft achter. Als het om sport gaat: het communiceren met en bereiken van sportverenigingen kost veel inspanning. Dat komt omdat het bestuur van sportverenigingen op kantoor tijden vaak niet bereikbaar is.
<p><i>Samenvattend: wat is volgens u de meerwaarde van de (sport)pas? Welk advies zou u willen meegeven aan andere gemeenten die aan een passysteem denken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperk het niet tot een sportpas maar maak er een breder pakket van. • Waarom een nieuwe pas ontwikkelen? Sluit aan bij de XXXS pas! 	

D. JeugdSportPas (gemeente Haarlem)

Voorbeeld (naam/plaats)	JeugdSportPas Haarlem
Respondent(-en) (naam/functie/tel)	Yvonne Wolff, coördinator
Doelstelling	Hogere sportdeelname, kinderen er achter laten komen welke sport hun past, bekendheid van de jeugd met het sportaanbod van sportverenigingen vergroten. Laten zien in een stad wat je te bieden hebt.
Doelgroep	Groep vier tot en met acht van de basisscholen in Haarlem. Ook kinderen die in andere gemeenten wonen maar in Haarlem op school zitten kunnen lid worden.
Aanbod	Kennismakingslessen bij sportverenigingen. 80 sportverenigingen bieden samen 440 blokken aan. Een blok bestaat uit vier kennismakingslessen. Per jaar neemt een leerling deel aan gemiddeld drie blokken. Het naschoolse aanbod maakt geen onderdeel uit van het aanbod.
Aanvraagwijze/kosten	De leerlingen van groep vier tot en met acht van de basisschool in Haarlem krijgen ieder schooljaar een brochure over de JeugdSportPas. Achterin de brochure zit een aanmeldingsformulier. Vanaf komend schooljaar kan de pas ook via internet aangevraagd worden. De pas zelf is gratis, maar de sportkennismakingslessen niet. De duurste sport kost 12,50 euro voor een blok (een blok bestaat uit vier trainingen/lessen).
Gebruik: • Bereik	Momenteel maken 1.550 kinderen per jaar gebruik van het aanbod van de JeugdSportPas (de totale doelgroep bestaat uit 7.800 kinderen). De 1.550 kinderen die zich opgeven doen mee aan drie a vier sporten per jaar.
Aanleiding	
Wie is initiatiefnemer? Wat was de achtergrond?	In 1995 is het initiatief genomen door Yvonne van Gennip (de oud-schaatskampioene) tot een laagdrempelige wijze van aanbieden van kennismakingslessen op basisscholen. Aanvankelijk verliep inschrijving via de scholen. Vanaf 2000 is het A4 formulier vervangen door een glossy brochure waarin alle deelnemende sporten geëtaleerd worden en waaruit de kinderen kunnen kiezen wat hen aanspreekt. De ouders moeten instemmen want er moet wel voor betaald worden (vanaf 6,00 euro tot max. 12,50 euro per blok).
Welke partijen/ organisaties zijn bij de pas betrokken? Welke rol spelen zij?	SportSupport, en ongeveer 80 sportverenigingen en commerciële sportaanbieders waarvan 60 in Haarlem.
Organisatie	
Voor welke organisatievorm (project-organisatie binnen de gemeente, een BV, een stichting, e.d.) is gekozen, en waarom?	SportSupport is in Haarlem de organisatie die het sportbeleid van de gemeente Haarlem uitvoert en dus ook alle contacten heeft met verenigingen. SportSupport werkt op basis van een prestatiecontract voor de gemeente.
Hoe is de ontwikkeling en uitvoering van de pas georganiseerd?	Binnen SportSupport is een administratief medewerker belast met het onderhouden van de website van de pas, het telefonisch spreekuur en de verwerking van de aanvragen.
Hoe wordt de pas gefinancierd?	De gemeente Haarlem subsidieert op basis van een door SportSupport ingediend prestatieplan. De randgemeenten betalen mee voor de kinderen die in Haarlem op school zitten. Daarnaast zijn sponsors / adverteerders aangetrokken zoals de Rabobank en Zilveren Kruis Achmea. Zij adverteren in de brochure, in de briefings en op de pas zelf. De verenigingen hebben de mogelijkheid om voor een laag bedrag in de brochure te adverteren.

Functies: welke functies vervuld pas? Kunt u daar iets over vertellen?	
Bundelen, afstemmen, communiceren, meten.	<ul style="list-style-type: none"> • Door middel van de brochure en de website wordt het aanbod van de sportpas bekend gemaakt. De nieuwsbrief van de scholen wordt gebruikt om berichten in te plaatsen. • Nieuw aanbod creëren (kennismakingslessen bij verenigingen). • Posters en flyer verspreiding. • Persberichten naar de kranten.
Andere huidige functies	<ul style="list-style-type: none"> • Door de JeugdSportPas krijgen de kinderen het idee van geborgenheid, ergens bij horen (een soort <i>community</i>), een gedeelde insteek. Dat is belangrijk als zij voor het eerst naar een nieuwe omgeving gaan. Als ze voor het eerst bij de sportvereniging aankomen, geeft het hen een gevoel van geborgenheid als ze zien dat ook andere kinderen met een pasje rondlopen. Het werkt in die zin drempelverlagend. • De pas biedt korting bij verschillende sportwinkels. • De vereniging ontvangt Sportpashouders in een aparte lesgroep. • Nieuwe leden aanbrenge. • Kinderen met een Haarlempas (voor minima) hebben recht op een korting van 6 euro per blok.
Evt. toekomstige functionaliteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Met de pas kan nu niet gescand en gemeten worden. Het lijkt SportSupport ook goed om in de toekomst te kunnen meten, bijvoorbeeld door middel van een barcode op de pas, maar tegelijkertijd vraagt men zich af of dit een sportstimulerende werking heeft. • Uitbreiding van de doelgroep: ook jeugd t/m 18 jaar en volwassenen 50+)
Wat gaat goed? (succesfactoren)	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitgebreide kennismakingsaanbod. • Nieuwe leden aanbrenge bij verenigingen. • Het netwerk dat is opgebouwd met sportverenigingen kan ook gebruikt worden voor andere (sport)projecten, zoals het naschoolse sportaanbod. • Het 10-jarige bestaan van de JeugdSportPas Haarlem.
Wat kan beter? (knelpunten)	<ul style="list-style-type: none"> • Het combineren met het Jeugdsportfonds ligt voor de hand. Het Jeugdsportfonds stelt alle kinderen die dat willen in de gelegenheid om te sporten bij een club. Het fonds betaalt de contributie, kleding en materialen, mogelijk in combinatie met de Haarlempas. De Haarlempas biedt o.a. korting op het lidmaatschap van sportverenigingen voor minima. • Het enthousiast maken van de leerkrachten voor de JeugdSportPas. Zij moeten het product immers in de klas "verkopen". • Allochtone jongeren de weg wijzen hoe men via Haarlempas en JSF fonds mee kan doen.
<p><i>Samenvattend: wat is volgens u de meerwaarde van de (sport)pas? Welk advies zou u willen meegeven aan andere gemeenten die aan een passysteem denken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat er een heel breed sportaanbod bij de pas hoort. • Zorg voor een uitgebreid netwerk en betrek en ondersteun verenigingen bij de uitvoering. • Zorg ervoor dat de privacy van de pashouders gewaarborgd is. • Zorg ervoor dat omliggende gemeentes / stadsdelen gaan samenwerken zodat ieder kind gebruik kan maken het sportaanbod in hun directe woonomgeving. 	

E. Sport- en cultuurpas (Ede)

Voorbeeld (naam/plaats)	Sport- en cultuurpas Ede
Respondent(-en) (naam/functie/tel)	Christien Veeneman, projectleider
Doelstelling	Het verhogen van de deelname aan sport en cultuur door kostenbesparing voor burgers door middel van kortingen.
Doelgroep	Voor iedereen (alle inwoners van Ede), met name voor inwoners met een minimuminkomen.
Aanbod	Sportservice heeft gratis kennismakingslessen bij sportverenigingen aan het aanbod toegevoegd, korting op het lidmaatschap van sportverenigingen, en korting op de toegang tot zwembaden.
Aanvraagwijze/kosten	Alle vroegere bibliotheekpashouders kregen automatisch een nieuwe pas; inwoners van Ede (waaronder minima) kunnen hem aanvragen bij Cultura (de culturele organisatie van de Ede waar onder andere de bibliotheek onder valt).
Gebruik: <ul style="list-style-type: none"> Bereik Werkwijze 	<ul style="list-style-type: none"> De 30.000 vroegere bibliotheekpashouders. Sinds begin 2008 zijn er ongeveer 1.000 nieuwe pashouders bijgekomen. Het gaat om een zogenaamde 'show your card' pas. In tegenstelling tot een 'show and register' pas. Er zat voorheen een chip in de pas, maar die werkte niet goed en is er uitgehaald. Sportverenigingen hebben geen scanner zodat deelname aan het nieuwe aanbod van de gratis kennismakingslessen (door pashouders) niet gemeten kan worden.
Aanleiding	
Wie is initiatiefnemer? Wat was de achtergrond?	De Edense sport- en cultuurpas komt voort uit het beleid ten aanzien van minima. De gemeente Ede wilde dat het bedrag dat minima elk jaar ontvangen om te besteden aan sport of cultuur (€ 100), voortaan controleerbaar besteed zou worden aan sport of cultuur. Daarvoor was een pas nodig waar het bedrag - een aan sport of cultuur besteedbaar tegoed - op gestort zou kunnen worden. Daartoe werd een pas ontwikkeld waar het tegoed van minima voor sport en cultuur aan gekoppeld werd. De eerste nieuwe pas is begin 2008 uitgereikt. Cultura, de Stichting Sportservice Ede en de gemeente participeren al sinds begin 2007 in de pas.
Welke partijen/ organisaties zijn bij de pas betrokken? Welke rol spelen zij?	<ul style="list-style-type: none"> Cultura, sportservice Ede, de gemeente Ede. het zwaartepunt van de uitvoering ligt bij Cultura. Daar kunnen inwoners hun pas aanvragen, en daar vindt de administratie plaats. Sportservice Ede is participant, het zwaartepunt van de uitvoering ligt bij Cultura. De gemeente (het minimabeleid ten aanzien van participatie) is dominant als het gaat om het bepalen van het beleid ten aanzien van de pas. Sport: allerlei sportverenigingen, sportscholen, zwembaden. Sportverenigingen bieden korting op lidmaatschap (10-15%) of gratis kennismakingslessen (2-4). Sportservice Ede biedt 10% korting op de vakantieactiviteiten van sportbuurtwerk. Zwembaden bieden korting op recreatieve uren (voorheen ook tijdens banenzwemmen maar dat leidde tot te grote drukte, waarna deze korting is afgeschaft). Winkels: 2 sportzaken (ca 10% korting) Cultuur: bibliotheken, popoefenruimte, creatieve cursussen van Cultura, muzieklessen bij Cultura.
Organisatie	
Voor welke organisatievorm (projectorganisatie binnen de gemeente, een BV, een stichting, e.d.) is gekozen, en waarom?	De uitvoering is bij Cultura neergelegd. Binnen Cultura is geen aparte afdeling opgericht.
Hoe is de ontwikkeling en uitvoering van de pas georganiseerd?	Er werken twee mensen fulltime aan de pas, circa 80% van hun energie gaat in het systeem (de IT) en de administratie zitten.

Hoe wordt de pas gefinancierd?	De pas wordt gefinancierd vanuit het participatie fonds van de gemeente. Cultura en Sportservice hebben meer de rol van sponsors. Momenteel zijn er geen commerciële sponsors verbonden aan de pas.
Functie:	
Bundelen, afstemmen, communiceren, meten.	Communiceren: door middel van een website en mailings. Sinds kort ook een pagina in het plaatselijke sufferdje, waarin de activiteiten en speciale acties vermeld worden.
Andere huidige functies	De Edense sport- en cultuurpas biedt korting bij verschillende sport en cultuur aanbieders en bij deelnemende sportwinkels.
Evt. toekomstige functionaliteiten	Ede wil graag een 'show and register' pas waarmee ook gemeten kan worden. Uiteindelijk wil Ede toegroeien naar het voorbeeld van de Rotterdampas.
Wat gaat goed? (succesfactoren)	<ul style="list-style-type: none"> • Circa 90% van de minima met een pas waar €100 tegoed op staat, besteedde dit aan sport. Of het om nieuwe of bestaande leden van sportverenigingen gaat, is niet bekend. • De korting op toegang tot zwembaden was zo'n groot succes onder 65+ers, Dat de korting verminderd is. Hier geldt ook dat niet bekend is of het om nieuwe sporters gaat. • Door aansluiting te zoeken met de bibliotheekpas, heeft eenderde van de inwoners van Ede nu zo'n pas. • De pas heeft Cultura op de kaart gezet. • Voor Cultura is de samenwerking met andere organisaties zoals scholen en Sportservice winst. • Onlangs heeft Cultura met succes twee scholen benaderd. Alle leerlingen van deze twee scholen hebben nu een pas gekregen via school.
Wat kan beter? (knelpunten)	<ul style="list-style-type: none"> • De verdeling van verantwoordelijkheden tussen Sportservice en Cultura zou eigenlijk op papier moeten worden vastgelegd, zodat duidelijk is wie wat wanneer doet. Ook blijkt het lastig te zijn de verschillende participanten bij elkaar te krijgen om bijvoorbeeld te overleggen over een uitbreiding van het aanbod. Niet alle participanten tonen evenveel inzet en enthousiasme. • Het systeem moet nog beter worden, momenteel wordt het voornamelijk gebruikt voor incasso opdrachten. • Onder minima was veel weerstand dat zij de €100 niet meer vrij konden besteden.
<p><i>Samenvattend: wat is volgens u de meerwaarde van de (sport)pas? Welk advies zou u willen meegeven aan andere gemeenten die aan een passysteem denken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Heel goed je doelen selecteren en formuleren. Als je het belangrijk vindt om te meten en weten, wat wil je dan precies weten, en is het ook mogelijk? Dit om rompslomp en veel administratie te voorkomen. • De werking van de pas moet goed uit te leggen zijn aan de mensen: hou het daarom simpel. • Als pasorganisatie heb je een groot netwerk nodig om brede acceptatie van de pas te bewerkstelligen. Zorg ervoor dat je als organisatie relatief onafhankelijk bent, maar tegelijk dicht in de buurt van je belangrijkste partners zit, met name diegenen die het aanbod organiseren. Binnen je organisatie zal een goede technische, administratieve afdeling essentieel 	